

Undirvísingarleiðari

I Landsskúlafyrisingini er eitt avloysarastarv, fyrribils í umleið 1 ár, sum undirvísingarleiðari fyri sjómannamaskinmeistarar- og aðrar maskin- og eltækniútbúgvingar leyst at seta skjótast til ber.

Starvsuppgávurnar fata um m.a. hesi ábyrgdaraki:

- at menna innihaldið í nevndu útbúgvingum:
- at gera uppskot um reglur og leiðbeinandi tilfar m.a. lesisætlanararbeiði
- halda seg kunnugan við ta gongd og menning, ið fer fram innan nevndu útbúgvingar í útlondum
- ganga undan at menna hesar útbúgvingar í Føroyum
- gera álit um útbúgvingarnar
- at fyrisita og fremja tær tæknastur og tæknar, sum fyrisett eru, og at leiða arbeiðsuppgávurnar og í hesum høpi at hava um hendi m.a.
- persónsmál: viðgerð, ummæli og stødutakan
- próvtøkur: fyrirreiking og fremjing
- skeiðsvirksemi
- samskipti við skúlan o.a.

- at hava eftirlit við, at uppgávurnar verða loystar, sum fyrisett er.

Tann, ið sett/-ur verður, skal hava holla útbúgving/royndir innan fyrisiting og gott innlit í tæknarútbúgvingarøki, ið nevnd eru.

Dentur verður lagdur á, at tann, ið sett/-ur verður í starvið, er fyrirkomandi í samskipti/samstarvi sínum við onnur.

Fyri tann rætta umsøkjara er hetta eitt starv við fjølbroyttum uppgávum í einum góðum arbeiðsumhvørvi.

Starvið verður lønt í 31. lønarflokki í avtalu millum Føroya Landsstýri og Tænasutmannafelag landsins.

Umsóknir saman við prógvum og møguligum ummælum skulu verða Landsskúlafyrisingini, Falkavegi 6, Posttrúm 3279, 110 Tórshavn, í hendi í seinasta lagi hósdagin 25. august 1994.

Tórshavn, tann 5. august 1994
Landsskúlafyrisingin

Barnagenta

Barnagóð genta søkist at ansa eftir tveimum børnum, 3 ár og 8 mánaðar gomul. Nærri upplýsingar við at ringja

Tlf. 57303

Rúsevnispolitikkur

III. Fyribyrgjandi virksemi

Eg havi fyri ólavsøku skrivað tvinnar stubbar um rúsevnispolitikk. Av tí, at eg siti sum formaður í Rúsdrekka- og narkotikaráðnum, eru stubbarnir í tráð við linjuna í ráðnum. Hinvegin eri tað eg sjálvur, sum havi skrivað upp á egið answer.

Rúsevnispolitikkur hevur til endamáls at minka um ringu fylgjurnar av rúsevni. Í teimum fyrru stubbum havi eg mest skrivað um viðgerð av misbrúkarum og tað neyðuga í samskipan innan viðgerð her á landi. Eisini víst á, at viðgerð ikki kann standa einsamøll, men aðrir tættir mugu eisini nýtast. Her verður serliga hugsað um tað fyribyrgjandi virksemi.

Slikt virksemi kann principielt býttast upp í tvinnar partar:

1. Ávirkan á rúsevnið, tilgongd og atkomilgheit.
2. Ávirkan á brúkaran.

Gjøgnum tíðirnar hevur nógv stríð verið um, hvør ávirkanin er meira effektiv. Samanlagt kann ein siga, at ein ikki eigur at geva frásær nakran møguleika fyri møgulega ávirkan. Hetta av tí álvarsemi, sum liggur í vandanum av rúsevni.

Ávirkan á rúsevnið, tilgongd og atkomilgheit

Nøkur rúsevni eru beinleiðis forboðin, solum heroin, kokain, amfetamin og eisini hash. Mið tilmæli er, at hetta framvegis skal vera so, eisini viðvíkjandi hash. Í fleiri londum rúndan um okkum gongur kjakið tann vegin at frígeva hash. Av tí, at vit kortini eru eitt sindur avbyrgd móti stóru verð, kann beinleiðis forboð hava størri effekt her. Hinvegin er sambandið við umheimin so stórt, at verður hash frítt, t.d. í Danmark, so verður enn meira torført at halda ímóti.

Nøkur rúsevni eru slikt, sum eru tilgongd at vera heilivágur, men sum kunnu nýtast til rús, møgulega blandað við rúsdrekka. Nøkur av hesum eru upp á recept. Vøksturin í útskriving av sliktum evnum er stóður alt eftir, sum læknarnir eru meira varnir. Heilt fæst hetta ikki stóðgætt, tí sumuevni verða í stóran mun nýtt sum púra rimilgri heilivágur, t.d. fyri pínu.

Tað er eisini heilivágur, sum kann nýtast til rús, sum fæst sum hondkeypsheilivágur, eitt nú pínustillandi

heilivágur. Spurningurin er, um slikt heilivágur aftur skal gerast receptpliktigur. Harvið kann nakad av misbrúkinum tálmost, men samstundis er tað darvandi fyri tey flestu, sum hava eitt rímiligt »normalbrúk«. Onnur evni, sum eisini verða seld gjøgnum apotekið, sum kunnu brúkast til rús, mugu eisini koma undir aðra skipan enn nú.

So er tað rúsdrekka (alkohol). Hetta er høvuðsrúsevnið og lógligt fyri øll yvir 18 ár. Her fari eg at halda fast við, at sannroyndir flestu staðni hava víst, at tað er ein fyrimunur, at ikki ov nógv handilslig áhugamál eru uppi í (t.d. við núverandi skipan) og at talið av sölubúðum og útskeinkingarstöðum er rímiligt, men avmarkað. Söluhátturin, sölutíðir og útskeinkingartíðir hava eisini stóran týdning. So er tað prísurin. Er keypikraftin góð og prísurin lágur, so økist sölán, tað vísa okkara sannroyndir so sanniliga upp gjøgnum 70'ini og 80'ini. Flestu misbrúkaraproblemini, vit hava nú, eru grundløgð í hesum árunum. Nógv hevur verið sagt um núverandi prísir, at hann er ov høgur og freistar til at fólk ganga aðrar leiðir. Príslegan sum heild er væl hægri enn tann danska og svenska, men lægri enn tann norska og kanska eisini tann islandska.

Rúsdrekka- og narkotikaráðið hevur mælt til ein virkan príspolitikk, t.v.s. at um nýtslan økist, kann prísurin setast upp. Tá skift varð til núverandi skipan, varð mælt til at halda prísirna eina tíð at siggja hvussu gekst, tí skal ein fylgja gongdini, ber ikki til at skifta ov tit, so fæst eingin rúsdrekka politisk læra burtúr. Rúsdrekka- og narkotikaráðið mælti í øðrum lagi til, at við umskipan átti at vera farið yvir til ta skipan, at avgjöld vóru eftir alkoholstyrki og ikki eftir prís sum so. Hetta varð eisini gjørt. Men herafturat er komið oman á prísir eitt politiskt krav um yvirskot og eisini MVG, sum samanlagt væl hækka prísir eini 35%. Hetta er óekonomiskur politikkur og ikki rúsdrekka politikkur sum so. Annars skal sigast, at taka vit skrásettu nýtsluna og siggja burtur frá 1992 (sum var skiftisár til nýggju skipanina og metár í skrásettari »nýtslu«), so hevur skrásetta nýtslan av alkoholi pr. høgð verið spakuliga minkandi síðan 1988/89.

Ávirkan á brúkaran
Í sambandi við nýggju rúsdrekkaalógina varð nógv tosað um, at tað almenna nú av álvara skuldi seta pening av til meira skipaða upplýsing. Hesin peningur hevur tó fram til 1994 verið júst tann sami sum áður, ikki eitt oyra meira enn frammundan.

Mett verður aðrasaðni frá, at slikt upplýsing til »brúkaran« kann hava ein vissan effekt. Neyvan so, at ein »kampagna« ger nakran mun, men yvir eina tíð kann hugburður hjá t.d. yngri fólki broytast nakað, t.d. viðvíkjandi hvat er »rætt« og hvat er »smart«.

Í ár komu so boð fyrst upp á árið í fjølmíðlum um, at rættuliga nógvur peningur eyka var settur av til upplýsing. Sagt varð frá, at Rúsdrekka- og narkotikaráðið skuldi skipa fyri tí mesta av hesum og at eisini skuldi setast ein rúsevnisráðgevi (alt í alt ein skipan ikki ólík t.d. Ferðslutrygd). Fleiri ferðir hevur undirritaði sum formaður í ráðnum verið í landsstýrinum at spyrja um hesi tífandi, men bert fingið fígur orð. Fyrst í mai mánaða komu skrivlig boð um hesar pengar til upplýsing (800.000 kr.), fyri bert stutt eftir at verða fylgd av kontraboðum, upphæddin varð bráðliga minkað til

300.000. Sostatt er lítið og onki komið í gongd enn undir hesum ótryggu viðurskiptum. Rúsevnisráðgevin sigst vera stóðgætt upp í fígurameyndini. Vónandi falla hesi viðurskipti upp á pláss skjótt, annars kann ein ikki taka slíka politiska talu um upplýsing í álvara.

Tað eru annars fleiri teknir til áhuga viðvíkjandi upplýsing og tað at økja slikt medvit um hugburð á hesum øki. Fleiri næmingar í ymsum skúlum »pyrja« tíðum eftir tilfari til uppgávur og tilfar um rúsevni er eisini nýtt til uppgávur í bæði fólkskúlanum og øðrum skúlum, eitt nú innan rokning og samfelagskunnleika.

Tað er sjálvandi nógv annað upplýsandi virksemi í gongd frá privatum og frá ymsum felagsskapum. Hetta eigur framvegis at stuðlast, serliga um tað eru ung ella yngri fólk, sum taka slíkt stig. Tað, sum eg serliga havi heft meg við her, er tann almenna, meira skipaða upplýsingin, sum lovað varð í sambandi við nýggju rúsdrekkaalógina. Rúsdrekkaalógin skal endurskoðast næsta ár, so skal upplýsing í stórrí stíl koma í gongd frá almennari síðu, má skjótt berast at.

August G. Wang